

Emilian Stănișor

TESTE-GRILĂ
pentru admiterea în magistratură și avocatură 2015

Drept penal și drept procesual penal

Emilian Stănișor

**TESTE-GRILĂ
pentru admiterea
în magistratură și avocatură 2015**

Drept penal și drept procesual penal

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2015, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
STĂNIȘOR, EMILIAN

Teste-grilă pentru admiterea în magistratură și avocatură 2015 :
drept penal și drept procesual penal / Emilian Stănișor. - București :
Universul Juridic, 2015

ISBN 978-606-673-629-9

343(079.1)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

Cuvânt-înainte

Concursul de admitere în Institutul Național al Magistraturii prezintă o serie de caracteristici ce îl particularizează față de alte concursuri în cadrul cărora modalitatea de examinare o constituie sistemul grilă.

Ca și anul trecut, anul acesta, pe lângă dificultățile cunoscute, cum ar fi volumul mare al informației conținute în cele patru discipline fundamentale, capcanele descifrării cerințelor grilelor, modificarea legislației procesual civile etc., se adaugă încă una, și ne referim la modificarea legislației penale și procesual penale, prin intrarea în vigoare a noilor coduri la data de 1 februarie 2014.

Dificultatea este reală, de ordin obiectiv, întrucât, pe de o parte, nu a existat timpul necesar pentru formarea și sedimentarea unei practici unitare față de noile instituții, iar, pe de altă parte, pe piața cărții juridice există încă un număr redus de manuale sau comentarii bazate pe dispozițiile din noile coduri. Cu siguranță acest lucru se va întâmpla în viitorul foarte apropiat.

Prezenta lucrare, care are ca scop principal verificarea cunoștințelor candidaților prin autoevaluare, în procesul de învățare și familiarizare cu dispozițiile din noul Cod penal și noul Cod de procedură penală, conține aproximativ **1000 de grile** din domeniul Dreptului penal – Partea generală și Partea specială – și Dreptului procesual penal – Partea generală și Partea specială –, toate întocmite în conformitate cu dispozițiile din *noile coduri*.

În ceea ce privește bibliografia utilizată, fiind adeptul studiului dintr-un manual unic, pentru fiecare disciplină am ales la Drept penal, Partea generală, manualul profesorilor Constantin și Cristian Mitrache, de la Facultatea de Drept a Universității București (*Drept penal român, Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014), iar pentru Drept penal, Partea specială, manualul profesorului Tudorel Toader, de la Facultatea de Drept din Iași (*Drept penal român, Partea specială*, ed. a V-a, Ed. Hamangiu, București, 2011), pentru cea din urmă citările regăsindu-se la fiecare răspuns în parte, acolo unde dispozițiile penale nu au suferit modificări prin apariția noilor coduri.

Am mai folosit și lucrările: *Explicații preliminare ale noului Cod penal*, vol. I și II, apărută la Ed. Universul Juridic, București, 2010-2011, sub îndrumarea profesorului George Antoniu (numită în continuare „Explicații”), unde, la fiecare citare, apare și numele autorului respectiv, precum și *Drept penal* (reeditarea ediției din 1939), Vintilă Dongoroz, Asociația Română de Științe Penale, București, 2000.

De asemenea, în conformitate cu tematica și bibliografia anunțate de Institutul Național al Magistraturii, în lucrare se regăsesc și grilele întocmite ca urmare a **practicii ICCJ privind recursurile în interesul legii și pronunțarea hotărârilor prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pronunțate până la data de 1 martie 2015**.

În capitolele ce conțin răspunsurile, am considerat util pentru cititor să facem o prezentare atât a răspunsurilor corecte, cât și a celor eronate, cu explicații pe larg, acolo unde a fost cazul, și cu trimiteri la doctrină sau la textul de lege.

Autorul

Tehnici și reguli

Secțiunea 1 Tehnici de întocmire a grilelor

Fără pretenții de exhaustivitate, prezentăm, în continuare, o serie de tehnici de întocmire a grilelor, în **materia dreptului procesual penal**, care, împreună cu regulile de soluționare, vor ajuta candidații înscriși la concursurile sau la examenele din domeniul juridic, unde se întâlnește o asemenea formă de examinare, să dea răspunsurile corecte.

Vom face o prezentare succintă a tehnicii și apoi vom da unul sau mai multe exemple corespunzătoare fiecărei tehnici. Grilele exemplificatoare sunt de un grad redus sau mediu de dificultate, pentru ca tehnicile să fie bine înțelese și însușite.

A. Tehnica parantezei

Cheia problemei la unele grile stă în sintagma situată între două virgule care joacă rol de paranteză sau, mai rar, între paranteze. Se dorește evidențierea unor cerințe esențiale sau condiții pe care le impune instituția juridică respectivă. Această tehnică se poate utiliza prin folosirea parantezei sau virgulelor, atât în enunț, cât și în variantele de răspuns.

Iată un exemplu în care tehnica parantezei o întâlnim în enunț:

Grila:

Daca un apatrid care domiciliază în Franța, dar locuiește de un an într-un hotel din Cluj-Napoca, săvârșește la bordul unui avion aflat în zbor o infracțiune de furt, imediat după decolarea din Paris, iar avionul aterizează forțat, din motive tehnice, pe aeroportul din Timișoara și, după rezolvarea problemelor tehnice, își reia zborul, aterizând pe aeroportul din Cluj-Napoca unde persoana vătămata depune plângere, iar făptuitorul este predat autorităților locale, competența teritorială de judecare a cauzei aparține:

- a. Judecătoria Timișoara;
- b. Judecătoria Cluj-Napoca;
- c. Judecătoria Sector 2 București.

Răspunsuri:

a – este răspuns corect, deoarece, potrivit dispozițiilor art. 42 alin. (4) C. pr. pen., infracțiunea săvârșită pe o aeronavă este de competența instanței în a cărei circumscripție se află primul loc de aterizare pe teritoriul român;

b – nu este răspuns corect, deoarece nu sunt aplicabile dispozițiile art. 42 alin. (1) C. pr. pen., întrucât hotelul din Cluj-Napoca nu poate fi considerat „locuință” în sensul normelor procedurale, făptuitorul domiciliind, de fapt, în Paris;

c – nu este răspuns corect, deoarece nu sunt aplicabile nici dispozițiile art. 42 alin. (2) C. pr. pen., întrucât, deși competența aparține judecătoreiei, suntem în cazul excepției când prin lege se dispune altfel [a se vedea art. 42 alin. (4)].

Ceea ce interesează sunt sintagmele din „paranteze”, respectiv (**imediat după decolare**) și (**aterizează pe aeroportul din Timișoara**), care ne situează în cadrul competenței pentru infracțiunile săvârșite în afara României, prevăzută la art. 42 C. pr. pen., și ne indică, pe cale de consecință, și răspunsul grilei [prevăzut la alin. (4)].

Iată un alt exemplu în care tehnica parantezei este folosită în variantele de răspuns:

Grila:

Exercitarea acțiunii civile în procesul penal:

a. nu poate fi țăr murită în timp, în cazul în care constituirea ca parte civilă s-a făcut până la începerea cercetării judecătorești;

b. se poate face prin desemnarea unei singure persoane care să reprezinte interesele celorlalte părți civile, dacă nu au interese contrare;

c. nu se poate face decât personal de persoanele vătămate care s-au constituit părți civile, în toate cazurile.

Răspunsuri:

a – nu este răspuns corect, întrucât exercitarea acțiunii penale **poate** fi limitată (țăr murită) în timp, chiar dacă constituirea ca parte civilă s-a făcut până la începerea cercetării judecătorești, în situația arătată la art. 19 alin. (4), și anume când prin soluționarea laturii civile s-ar depăși durata rezonabilă a laturii penale a procesului penal, soluția fiind dișjungerea acțiunii civile;

b – este răspuns corect, întrucât, în cazul în care mai multe persoane care nu au interese contrare s-au constituit părți civile, acestea **pot desemna o singură persoană care să le reprezinte interesele** (aspect pe care îl putem considera trecut între două paranteze sau virgule), potrivit art. 20 alin. (6) C. pr. pen.;

c – nu este răspuns corect, deoarece exercitarea acțiunii penale se poate exercita, de regulă, personal, dar se mai poate și prin reprezentantul legal sau de către procuror, conform art. 19 alin. (3) C. pr. pen.

B. Tehnica formulării negative

Este o tehnică ce solicită mai multă atenție, chiar dacă se cunoaște instituția respectivă de drept procesual penal (partea generală sau partea specială), candidații greșind cu destulă ușurință. Recomandăm ca astfel de grile, deși unele fără un grad sporit de dificultate, ca și, mai ales, cele întocmite potrivit tehnicii dublei negații să se rezolve așternând mai întâi pe hârtie forma afirmativă, iar apoi să se dea răspunsul în funcție de cerințele din enunț sau din variantele de răspuns.

Iată un exemplu:

Grila:

Curtea de apel nu judecă în primă instanță:

a. atunci când este vorba de infracțiuni privind securitatea națională a României, decât pe cele prevăzute în Codul penal;

b. infracțiunile săvârșite de controlorii financiari ai Curții de Conturi, indiferent de rangul lor, și cele săvârșite de auditorii publici externi;

c. cererile de strămutare, în toate cazurile.

Răspunsuri:

a – nu este răspuns corect, deoarece, potrivit art. 38 alin. (1) lit. a) și b), curtea de apel judecă în primă instanță atât infracțiunile prevăzute în Codul penal, cât și pe cele din legile speciale privind siguranța națională, astfel că restricționarea doar la infracțiunile din Codul penal face ca această variantă de răspuns să fie incorectă. **Negația** din enunț alăturată sintagmei **decât** face ca formularea să capete aspectul unei afirmații;

b – nu este răspuns corect, deoarece curtea de apel are competența să judece astfel de infracțiuni;

c – este răspuns corect, deoarece afirmația este adevărată, curtea de apel nefiind singura instanță care judecă cereri de strămutare. Este, de asemenea, competentă și ICCJ.

Într-o asemenea situație, este necesar ca la fiecare variantă de răspuns să trecem răspunsul în forma afirmativă și apoi să o transpunem în forma negativă cerută de enunț, **citind grila în trei pași**: în primul rând, enunțul și răspunsul de la varianta **a**, apoi enunțul și răspunsul de la varianta **b** și în sfârșit enunțul și răspunsul de la varianta **c**.

Procedând în acest mod, evităm greșita interpretare a grilei și implicit răspunsurile incorecte.

C. Tehnica dublei negații

Pentru unii candidați, grilele întocmite în tehnica dublei negații pot crea un grad și mai mare de dificultate.

Dificultatea unor astfel de grile constă nu atât în problemele de drept pe care le ridică, cât în înțelegerea cerințelor corespunzătoare enunțului și legătura lui cu variantele de răspuns, aparenta ambiguitate constând în formularea unei ipoteze la forma negativă în enunț și încă o dată, tot la forma negativă, în variantele de răspuns.

Grila:

În caz de deces al părții civile, acțiunea civilă nu rămâne în competența instanței penale dacă:

a. moștenitorii nu își exprimă opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile în termen de cel mult două luni de la data decesului;

b. moștenitorii își exprimă opțiunea de a continua exercitarea acțiunii civile după termenul de două luni de la data decesului;

c. procurorul sau instanța, din oficiu, nu solicită continuarea soluționării acțiunii civile.

Răspunsuri:

a – este răspuns corect, deoarece, practic, cele două negații, din enunț și, respectiv, din varianta de răspuns, se anulează, moștenitorii trebuind să-și exprime opțiunea în termen de cel mult două luni de la data decesului părții civile, potrivit art. 24 alin. (1);

b – este răspuns corect, această variantă de răspuns exprimând aceeași idee, dar spusă altfel;

c – nu este răspuns corect, dubla negație (enunț/variantă de răspuns) nefiind prevăzută de norma procesual penală.

Pentru a se evita greșelile, este neapărat necesar să se treacă pe ciornă forma afirmativă, respectiv aceea că acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale dacă moștenitorii își exprimă opțiunea în cel mult două luni de la data decesului părții civile și apoi să se raporteze la fiecare variantă de răspuns în parte.

D. Tehnica răspunsului exhaustiv

Folosirea acestei tehnici se poate îmbina, de obicei, cu alte tehnici sau cu anumite reguli de soluționare, cum ar fi regula normei sau regula cuvintelor-cheie. În esență, răspunsul sau răspunsurile trebuie să fie acoperitoare, exhaustive, să exprime conținutul normei în integralitatea sa, fără adăugiri și fără lipsuri.

Grila:**Participanții în procesul penal sunt:**

- a. polițistul, procurorul, judecătorul și părțile;
- b. subiecții procesuali principali și alți subiecți procesuali;
- c. organele judiciare, avocatul, părțile, subiecții procesuali principali și alți subiecți procesuali.

Răspunsuri:

a – nu este răspuns corect, deoarece, prin comparare cu conținutul art. 29, această variantă de răspuns nu este completă;

b – nu este răspuns corect (a se vedea răspunsul de la *lit. a*);

c – este răspuns corect, deoarece îi regăsim în varianta de răspuns pe toți participanții enumerați la art. 29.

Grila, dincolo de simplitatea sa, ne oferă prilejul de a face câteva precizări importante în legătură cu această tehnică. Uneori, candidatul poate fi indus în eroare de diferența dintre următoarele formulări:

1. Organe judiciare sunt: organele de urmărire penală și
2. Organele judiciare sunt: organele de urmărire penală, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanța de judecată.

Ambele formulări sunt corecte, întrucât, deși la exemplul 2 se cere un răspuns exhaustiv, la exemplul 1 se cere un răspuns exemplificativ.

Iată și un alt exemplu:

Grila:

Potrivit dispozițiilor procesual penale, organe judiciare sunt:

- a. procurorul;
- b. organele de cercetare penală, procurorul, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară și instanțele judecătorești;
- c. organele de urmărire penală, procurorul, judecătorul de drepturi și libertăți și judecătorul de cameră preliminară.

Răspunsuri:

Întrucât nu se folosește forma exhaustivă (**organele judiciare sunt**), ci cea exemplificativă (**sunt organe judiciare**), toate cele trei răspunsuri sunt corecte.

E. Tehnica formulării complexe

În funcție de nivelul de dificultate a problemei de drept în legătură cu care a fost construită grila, utilizarea acestei tehnici creează un obstacol în plus în rezolvarea corectă.

Grila complexă pleacă, de obicei, de la o problemă unică, teoretică sau de practică judiciară, iar cele trei variante de răspuns pot aparține unor alte instituții diferite între ele. Acest fapt cere o atenție sporită și o capacitate deosebită a candidaților de a analiza probleme diferite de drept penal, în același timp și în interdependență.

Iată un exemplu:

Grila:

Dacă după săvârșirea unei infracțiuni s-a pronunțat o condamnare în primă instanță reținându-se și circumstanțe atenuante, potrivit Codului penal anterior, în cazul declarării căii de atac a apelului și a necesității stabilirii legii penale mai favorabile, potrivit dispozițiilor art. 5 C. pen.:

- a. circumstanțele atenuante vor fi înlăturate dacă se reține că legea nouă este mai favorabilă din punct de vedere al cuantumului sancțiunii;
- b. circumstanțele atenuante nu pot fi înlăturate dacă se reține că legea nouă este mai favorabilă, întrucât s-ar aduce atingere principiului neagrării situației în propria cale de atac, prevăzut de art. 418 C. pr. pen., în orice situație;
- c. circumstanțele atenuante nu pot fi înlăturate când legea nouă este mai favorabilă, dacă în concret pentru aceeași faptă se stabilește o sancțiune mai severă.

Răspunsuri:

a – este răspuns corect, avându-se în vedere că dacă cuantumul sancțiunii din legea nouă este lege mai favorabilă, circumstanțele atenuante reținute conform Codului anterior se mențin;

b – nu este răspuns corect, întrucât, deși, potrivit art. 418 C. pr. pen., nu se poate crea o situație mai grea celui care a declarat apel, fiind în calea sa de atac, în anumite situații, respectiv cea de la lit. a), circumstanțele atenuante pot fi înlăturate. Deci nu în toate cazurile, așa cum precizează enunțul;